

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. június hó 19. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette és más bűncselekmények miatt ... I.r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. szeptember hó 13. napján kihirdetett 41(I.)Kb.1728/2015/32. számú ítéletét ... I.r. és ... II.r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. szeptember 13. napján kihirdetett 41.(I.)Kb.1728/2015/32. számú ítéletével ... II.r. és ... III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétségében, ezért mind a két vádlottat megrovásban részesítette. Ellenben ... I.r. vádlottat az ellene a Btk.301.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette, és a Btk.164.§ (3) bekezdésébe ütköző súlyos testi sértés büntette, míg ... II.r. vádlottat az ellene a Btk.301.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette miatt emelt vád alól felmentette. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült 165.113,- ft bűnügyi költséget az állam viseli.

A tárgyaláson a katonai ügyész az I.r. és II.r. vádlottak terhére fellebbezést jelentett be bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, míg a III.r. vádlott esetében 3 napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül vonatkozásában tudomásul vette az ítéletet. Az I.r. vádlott és védője, a II.r., a III.r. vádlott, valamint védőjük a kihirdetett ítéletét tudomásul vették. Az elsőfokú ítélet a III.r. vádlott tekintetében 2016. szeptember 15. napján jogerőre emelkedett.

A katonai ügyész az ügyben előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását, amelyben arra tett indítványt, hogy a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján figyelemmel a Be.351.§ (2) bekezdés d) pontjára, a helyes tényállás megállapításával változtassa meg, és az I.r. vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk.301.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében, és a Btk.164.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntetében, a II.r. vádlottat a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétsége mellett a Btk.301.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az I.r. vádlottat halmazati és büntetésül ítélje szabadságvesztésre, melynek végrehajtását börtön fokozatban rendelje el, mellékbüntetésként pedig a közügyek gyakorlásától tiltsa el. A II.r. vádlott tekintetében halmazati büntetésként felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztés, rendfokozatban visszavetés alkalmazására tett indítványt azzal, hogy II.r. vádlottat mentesítse előzetesen a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli.

Indítványozta még, hogy a másodfokú bíróság az I.r. és II.r. vádlottakat a Be.338.-a alapján kötelezze az eljárás során felmerült bünyügyi költség megfizetésére. A katonai ügyész álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I.r. és II.r. vádlottakat az ellenük emelt vád alól felmentette. Kifejtette, hogy a bizonyítékok között rendelkezésre álló elsődleges bizonyítéknak tekinthető kamerafelvételen látható, hogy a rendőri intézkedés jogszerűtlen volt, ezért az I.r. és II.r. vádlottak esetében a hivatali bűncselekmény elkövetésének megállapítása indokolt. Az I.r. vádlott vonatkozásában a vád tárgyát képezte, hogy rátérdepelt a földön fekvő, már megbilincselte sértett hátára, valamint, hogy az őt ért támadáshoz képest aránytalan, túlzó testi kényszerszerű alkalmazott, amikor a sértett arcát olyan erővel ütötte meg, hogy egyensúlyát elvesztve a földre zuhant. Zuhanás közben a bevásárló kosárra ráesett és a jobb VI. bordájának törését szenvedte el. A II.r. vádlott vonatkozásában a vád tárgyát képezte, hogy ezen vádlott a sértett lábát egy alkalommal megrúgta. Az ügyészi álláspont szerint az I.r. vádlott beletérdeplésénél, valamint a II.r. vádlott, amikor a sértett lábába belerúgott már nem jogszerű intézkedést foganatosítottak, mert abban az időpontban a sértett feljűk támadó mozdulatot nem tett. A katonai ügyész álláspontja alátámasztásaként a Rendőrség Szolgálati Szabályzata 39.§ (1) bekezdésére hivatkozott, mely szerint a Rendőrségről szóló törvény szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke, annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan. A 40. § (2) bekezdésének második mondata szerint a rendőr támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat. A katonai ügyész álláspontja szerint az a körülmény, hogy az I.r. és II.r. vádlottak cselekményeit megelőzően korábban a sértett támadó mozdulatot tett nem indokolta az I.r. vádlott beletérdeplő mozdulatát, illetve a II.r. vádlott rúgását. A bilincselést követően a sértett a földön feküdt, kiszolgáltatott helyzetben volt. Ekkor az I.r. vádlott részéről a hátába történő beletérdeplés már jogszerű nem lehetett. Ugyanez elmondható a II.r. vádlott rúgó mozdulatára is, hiszen a rúgás pillanatában a sértett már a padon ült. Az I.r. vádlottnak, amikor nagyobb erővel, lendületből a hozzá képest törékeny testalkatú, hátrabilincselte kezű sértettel szemben a támadás elhárításához szükséges testi kényszer indokolt mértékét túllépte, számolnia kellett azzal, hogy ilyen mértékű erőszak alkalmazása következtében a sértett eleshet és a súlyos sérülése is keletkezhet. Kifogásolta továbbá a katonai ügyész, hogy a rendőrségi oktatási központ állományába tartozó személyek a kamerafelvételen látható rendőri intézkedést szakszerűnek és jogszerűnek minősítették. Ezen tanúk vallomását, illetve véleményét azonban a tényállás alapjául nem lehet elfogadni, hiszen a felvétel egyes részein látható történések tekintetében nyilvánvalóan a felvételen látható anyaggal ellentétesen nyilatkoztak.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.971/2016/1. számú átiratában az I.r. és II.r. vádlottak tekintetében előterjesztett katonai ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéletábrla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.376.§ (1) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására. A másodfokú ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás megalapozatlan, a Be.351.§ (2) bekezdés c) és d) pontjai szerint részben iratellenes, részben helytelen ténybeli következtetést tartalmaz. A fellebbviteli főügyészség az iratellenesség körében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú katonai tanács az áruház biztonsági kamerájának felvétele megtekintetéséről készült jegyzőkönyvben rögzítette, hogy az I.r. vádlott egy alkalommal a sértett lábát lábbal lenyomta, valamint egy alkalommal a sértettet megütötte, aki ennek eredményeként elesett. Ezen túlmenően rögzítette, hogy a II.r. vádlott két alkalommal a sértett hátára térdelt. Ezzel szemben azonban az ítélet történeti tényállása sem a térdeléseket, sem a láblenyomást, sem az ütést nem tartalmazza. A helytelen ténybeli következtetés körében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú katonai

tanács a többszöri a sértett hátára történő térdelést, a sértett lábának lábbal való lenyomását, illetve a támadás elhárításaként fején történő megütését jogszerű kényszerítésnek tekintette. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta a kirendelt eseti szakértők véleményét abban a tekintetben, hogy nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy az I.r. vádlott keze a sértetti támadás elhárítása során elérte-e egyáltalán a sértettet. Utalt arra a fellebbviteli főügyészség, hogy a helyes, vád szerinti tényállás, és ez alapján a vádlottak bűnösségének a megállapítása a Be.352.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nem végezhető el, ezért az ítélet hatályon kívül helyezése nem mellőzhető.

Az I.r. vádlott védője a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztette a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratával kapcsolatos észrevételeit. Ennek során észrevételezte, hogy a másodfokú ügyészség átiratában úgy említette a vádlottak részéről kifejtett sértett hátára térdelést, a sértett lábának lábbal történő lenyomását, a sértett arcának megütését, hogy ezeket a mozdulatokat a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített szöveggörnyezetéből kiemelte, és figyelmen kívül hagyta azt, hogy ezek a vádlotti magatartások minden esetben valamely sértetti ellenállásra, vagy sértetti támadásra adott válaszok voltak. Kifogásolta továbbá, hogy a fellebbezés olyan, az ügyész által bántalmazásnak értékelt magatartásokra is vonatkozott, amelyeket a vádirat nem tartalmaz, és amelyet a tárgyaláson eljáró ügyész sem tett a vád tárgyává. Indítványozta a védő, hogy a másodfokú katonai tanács a Be.353.§ (1) bekezdése alapján folytasson le bizonyítási eljárást. Ennek keretében tekintse meg a videófelvételt, valamint tekintse meg a védő által többször becsatolt, kikockázott és kinyomtatott, a videófelvétel alapján készült képeket. Álláspontja szerint ezek ugyanis egyértelműen tanúsítják, hogy az I.r. vádlott nem térdelt a sértett hátára, lapockájára, vállára, továbbá azt, hogy a sértett rúgása az I.r. vádlottat elérte. Nem állapítható meg azonban, hogy a vádlott sodró-söprő lábmozdulata a sértettet elérte. Szintén cáfolják a képek, hogy a sértett a földön lévő bevásárló kosárra úgy esett rá, hogy az a jobb oldali VI. borda törését eredményezte. A felvételek alapján ugyanis az állapítható meg, hogy a sértett felső combbal, hassal esett rá a bevásárló kosárra. Szintén a képek bizonyítják azt, hogy az I.r. vádlott mozdulatai nem okozhattak sérülést a sértettnek. Utalt továbbá arra, hogy épp az ügyészség képviselői, akik figyelmen kívül hagyják, hogy a sértett összesen 5 alkalommal támadt rá az intézkedő rendőrökre. Ezen túlmenően a védő a Be.339.§ (3) bekezdése valamint a 26/2003. (VII.1.) IM-BM-PM rendelet alapján az eljárási cselekményeken való megjelenéssel kapcsolatos költségeinek és a meghatalmazott védői díjának megtérítését kérte.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében a másodfokú ügyészi átiratban foglaltakat technikai pontosítással tartotta fenn. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, az ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette és minden releváns bizonyítékot értékelési körébe vont. Ennek alapján helyesen állapította meg az ítélet A. tényállási részét, míg a B. pont alatti tényállásrész irratellenes és helytelen ténybeli következtetést tartalmaz, így a Be.351.§ (2) bekezdés c) és d) pontjai szerint megalapozatlan. Az irratellenesség abban mutatkozik, hogy az elsőfokú katonai tanács tárgyalása keretében megtekintette és részletesen elemezte, majd jegyzőkönyvben rögzítette a kamerafelvételen történeteket, így azt, hogy az I.r. és II.r. vádlottak is a sértett hátára térdeltek, azt, hogy az I.r. vádlott lábbal lenyomta a sértett lábát, továbbá az I.r. vádlott általi ütést és ennek kapcsán a sértett elesését. Ezzel szemben az ítélet 6. oldalán a történeti tényállás második és harmadik bekezdése sem a hátba történő beletérdeléseket, sem a láblenyomást, sem az ütést nem tartalmazza. Önmagában ez a megalapozatlanság kiküszöbölhető lenne a tényállás kiegészítésével, azonban az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből helytelen következtetést vont le, amikor az I.r. vádlottat az ellene hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette, és súlyos testi sértés büntette, míg a II.r. vádlottat az ellene hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette miatt emelt vád alól felmentette. Semmilyen körülmény nem magyarázhatja ugyanis azt, hogy a megbilincsel és bódult

állapotban lévő sértettel szemben úgy lépjen fel az I.r. és II.r. vádlott, hogy hátára térdeljenek a lábát lenyomják, illetve - akár támadás elhárításaként - őt megüssék. Tévedett a katonai tanács, amikor az eseti szakértők véleményét aggálytalannak fogadta el, hiszen ők még azt sem látták bizonyítottnak, hogy az I.r. vádlott keze egyáltalán elérte-e a sértettet. Ezek a helytelen következtetések azonban nem korrigálhatók a másodfokú eljárásban ezért a másodfokú ügyészség a Be.376.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványát fenntartotta.

Az I.r. vádlott védője a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Kifejtette azon álláspontját, hogy a másodfokú ügyészség által hivatkozott iratellenesség valóban fennáll, azonban ez a hiányosság egyáltalán nem jelenti, hogy az elsőfokú bíróság részéről helytelen következtetés történt volna. A felvételeken ugyanis bántalmazás valóban nem látható.

A II.r. vádlott védője perbeszédében az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú katonai által megállapított tényállás megalapozott. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás keretében tekintette meg a kamerafelvételt, azt a szakértők is megtekintették, majd az azon látottakat meghallgatásuk keretében véleményezték. Az eseti szakértők szakszerűnek tekintették az I.r. és II.r. vádlottak magatartását. A védői álláspont szerint is a védenca által a sértett jobb válla irányából hátára történő térdeplése semmilyen konkrét bántalmazó magatartásnak nem feleltethető meg. Utalt arra, hogy az elsőfokú eljárás során ennek a mozdulatnak a katonai ügyészség sem tulajdonított bántalmazó jelleget. Azt a mozdulatot pedig, amelyet a vád a sértett lábába történő kisebb erővel való belerúgásként nevesít az eseti szakértők lábsöprésként értékelték, amelynek a célja, hogy a sértett ne menjen el, egyhelyben maradjon. Egyértelműen nyilatkoztak arra, hogy ez szakszerű volt, bántalmazásként értékelni nem lehet. A II.r. vádlott védője kifejtette, hogy nincs ellentmondás a jegyzőkönyvben rögzített cselekménysor és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás között, hiszen nem kellett a tényállásban olyan magatartást rögzíteni, amelyről a bizonyítási eljárás során már bebizonyosodott, hogy nem tekinthető bántalmazó magatartásnak. A megállapított tényállás már a bizonyítékok összességében történő értékelésének az eredménye.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy a kollégájával együtt törvényesen jártak el. Bűncselekményt nem követtek el, intézkedésük jogszerű és szakszerű volt.

A II.r. vádlott az utolsó szó jogán szintén úgy nyilatkozott, hogy bűncselekményt nem követtek el.

A katonai ügyész által bejelentett fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján felülbírált. A másodfokú bíróság felülbírlata a Be.349.§ (1) bekezdése alapján nem terjedt ki az elsőfokú ítélet a III.r. vádlottra vonatkozó részére, figyelemmel arra, hogy az ő tekintetében az ítélet már jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság a felülbírlat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács a tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A vádhatóság két cselekményt tett a vád tárgyává. A 2014. november 19-én megvalósított hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazást, és súlyos testi sértés büntettét, valamint a 2015. november 24-én

megvalósított szolgálatban kötelességszegés vétségét. Ez utóbbi bűncselekményben állapította meg ... bűnösségét az erre vonatkozó ítéleti tényállást az ítélet A. részében rögzítette.

Nem tévedett a katonai tanács, amikor ítéletének „A” tényállást a II.r. vádlott ténybeli beismerése, a tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomásai, valamint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján állapította meg, és nem fogadta el a vádlottak azon védekezését, hogy gondatlanul jártak el. Az elkövető aktuális tudatállapotára - cselekményéhez fűződő pszichikus viszonyára a cselekmény tárgyi oldala alapján lehet következtetni. A tényállásban rögzített objektív tényekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy ... II.r. vádlott szándékosan szegte meg szolgálatára vonatkozó szabályokat, amikor szolgálati helyét elhagyta.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács az A. tényállási pont tekintetében okszerűen vont le következtetést a II.r. vádlott bűnösségére és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor ... II.r. vádlott bűnösségét a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegés vétségében megállapította.

Az elsőfokú katonai tanács ítélete 4. oldal alulról harmadik bekezdésében tüntette fel a II.r. vádlott javára az „A” tényállási pont tekintetében értékelhető enyhítő körülményeket, mely kiegészítésre szorul még a bűncselekmény elkövetése óta bekövetkezett időmúlással. Ezért nem tévedett a törvényszék katonai tanácsa, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a II.r. vádlott cselekménye már oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy az e törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen, és ezért őt a Btk.64.§ (1) bekezdésével alkalmazásával megrovásban részesítette

A II.r. és III.r. vádlott hivatali bűncselekményben történő bűnösségének megállapítására irányuló ügyészi fellebbezés, illetve az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló másodfokú ügyészi indítvány nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletének B. részében megállapított tényállás során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat értékelési körébe vonta. Az I.r. vádlott a tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni, a felelősségét tagadó rövid nyilatkozatot tett. Az elsőfokú bíróság a nyomozás során tett vallomását tette a bizonyítás anyagává, amelyben a vádlott tagadta, hogy magatartásával bűncselekményt követett volna el. A nyomozás során részletes vallomást tett, beszámolt a ... sértettel szembeni intézkedésről, a kényszerítő eszközök használatáról, azonban álláspontja szerint épp a sértetti magatartás miatt ezek jogszerűek és szakszerűek voltak. II.r. vádlott a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás tekintetében tagadta, hogy magatartásával bűncselekményt követett volna el. Kérdésekre válaszolva kifejtette, hogy mely konkrét magatartása az agresszív, többször támadóan fellépő személynek a megfékezéséhez miért volt szükséges.

Nem tévedett azonban az elsőfokú katonai tanács, amikor a tényállást a B. rész tekintetében ...nak a nyomozás során és a tárgyaláson tett vallomásaival szemben az I.r. és II.r. vádlottak tagadó tartalmú vallomásai, a tárgyaláson kihallgatott nagy számú tanú vallomásai, az eseti szakértők véleménye, részben az igazságügyi orvosszakértő megállapításai, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, de leginkább a cselekményről a biztonsági kamera által készített felvétel alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság a biztonsági kamera felvételt szabályszerűen a tárgyalás keretében tette a bizonyítás anyagává és a jegyzőkönyvben részletesen rögzítette az azon látható cselekménysort. A tárgyalás résztvevői - köztük az igazságügyi orvosszakértő, illetve a szakértő tanúk - a megtekintett felvétellel kapcsolatban észrevételeiket megtehették. Az elsőfokú katonai tanács ítélete 7. oldal 3. bekezdésétől a 10. oldal első bekezdéséig értékelte a B. tényállási pont tekintetében az általa

megismert bizonyítékokat, és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem terhelő tartalmú tényállást állapított meg.

Megállapítható ugyanakkor, hogy az elsőfokú ítélet történeti tényállásának „B” része a Be.351.§ (2) bekezdés b) pontja alapján hiányos, ezért kisebb részben megalapozatlan, mely hiányosság azonban a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel, a rendelkezésre álló iratok alapján kiküszöbölhető. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a tényállást az elsőfokú ítélet B. tényállási része tekintetében a 6. oldal alulról harmadik bekezdése utolsó mondatában annyiban egészíti ki, hogy: „A továbbra is ellenállást tanúsító sértett hátába az I.r. vádlott beletérdelt.”

Az elsőfokú katonai tanács által rögzített és a másodfokú bíróság által ekként kiegészített tényállás megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint szükségtelen az elsőfokú bíróság által rögzített tényállásba részletesen beleszerkeszteni a tárgyalási jegyzőkönyvnek azt a részét, amely a biztonsági kamera által rögzített felvételen látható cselekménysor rögzíti. Különösen nem szükséges pedig olyan tény állítások rögzítése, amelyek a vádban sem szerepelnek, és amelyek a büntető jogi alapkérdés eldöntése szempontjából nem relevánsak. Az elsőfokú katonai tanács ítéletében minden releváns körülményt, minden lényeges bizonyítékot megvizsgált. Azokat egyenként és összességében értékelt és a logika szabályainak megfelelő helyes történeti tényállást állapított meg.

Nem tévedett a katonai tanács, amikor ... I.r. vádlottat az ellene a Btk.301.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette, valamint a Btk.164.§ (3) bekezdésébe ütköző súlyos testi sértés büntette, míg ... II.r. vádlottat az ellene a Btk.301.§ (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette miatt emelt vád alól a Be.6.§ (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel bűncselekmény hiányában a Be.331.§ (1) bekezdése alapján felmentette.

A bántalmazás hivatalos eljárásban büntettét az a hivatalos személy követi el, aki eljárása során mást tetteleg bántalmaz. Önmagában az a körülmény, hogy egy rendőri intézkedés kapcsán az intézkedés alá vont személy sérülést szenved, még nem valósítja meg a fenti bűncselekményt. Jogszerű intézkedés is okozhat sérülést. Jogszabályok rögzítik, hogy az intézkedő rendőr milyen keretek között, milyen feltételek megvalósulása mellett alkalmazhat testi kényszeret. Ebben a tekintetben a legfontosabb szabályok a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv., valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM. rendelet továbbá a testi kényszer alkalmazására vonatkozó belső utasítások, valamint az a képzési anyag, amelynek segítségével a rendőrök megtanulják, elsajátítják a testi kényszer törvényes és helyes alkalmazását. Az Rtv.15.§-a tartalmazza a rendőr általi kényszerítés arányosságának követelményét, mely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre e legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A 16.§ (1) bekezdése tartalmazza a kényszerítő eszköz alkalmazásának időbeli korlátjait. E szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetében az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható. A szolgálati szabályzat 39.§-a konkretizálja az arányosság követelményét, amikor rögzíti, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő

eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (2) bekezdés az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából differenciál. Így megkülönböztetett passzív ellenszegülést tanúsító személyt, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat. Megkülönböztetett aktív ellenszegülést tanúsító személyt, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján igyekszik azt megakadályozni, továbbá harmadikként megkülönböztetett támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad. A BM. rendelet 40.§-a testi kényszert, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés érdekében akkor teszi lehetővé, ha a rendőri erőfölény vagy intézkedés alá vont személy állapota magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel is biztosítható. Ennek során a rendőr önvédelmi fogásokat használhat, de a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat. A szolgálati szabályzat 41.§ (1) bekezdés b) pontja bilincselés alkalmazását írja elő, azzal szemben, aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja.

A fentiek alapján megállapítható, hogy ... sértettnek a biztonsági kamera felvételén látható, és a tényállásban rögzített magatartása egyrészt aktív ellenszegülésként, nagyobb részt azonban támadó magatartásként értékelendő, tehát akár az ütés, rúgás formájában alkalmazott testi kényszer, akár a bilincselés jogszerűen alkalmazható volt vele szemben. Az un. beletérdelés egyértelműen a továbbra is ellenállást tanúsító eljárás alá vont személy földön tartása érdekében, tehát jogszerűen és arányosan történt. Az egyébként bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt intézkedés alá vont személy az intézkedés során több alkalommal rátámadt a rendőrökre, tehát maga a kényszerintézkedés és a bilincselés szükséges volt, épp a támadás tényére, tehát a rendőrrel szembeni legsúlyosabb magatartásra figyelemmel, így az intézkedés arányossága nem kifogásolható és annak időbeli túllépése sem állapítható meg. Nem tévedett tehát, az elsőfokú bíróság, amikor a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve végül azt állapította meg, hogy az I.r. és II.r. vádlottak intézkedésük során jogszabályi felhatalmazás alapján alkalmaztak bilincselést, és testi kényszert, és ezek alkalmazásának jogszabályban előírt kereteit nem lépték túl.

A vádlottak tényállásban írt cselekménye bűncselekményként nem értékelhető, jogszabály engedélye alapján jártak el, ezért az elsőfokú bíróság helyesen mentette fel őket bűncselekmény hiányában az ellenük a Btk.301.§ (1) bekezdésében írt hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette, és ezen kívül ... I.r. vádlottat az ellene a Btk.164.§ (3) bekezdésébe ütköző súlyos testi sértés büntette miatt emelt vád alól. A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezése is törvényes, ezért azt a másodfokú katonai tanács - helyes indoka alapján - helybenhagyta.

Az I.r. vádlott védője a másodfokú ügyészi átirattal kapcsolatos észrevételeket tartalmazó beadványában a Be.339.§ (3) bekezdése, valamint a 26/2003. (VII.1.) IM-BM-PM rendelet alapján védence felmentése miatt kérte az eljárási cselekményeken való megjelenéssel kapcsolatos költségeinek és a meghatalmazott védői díjának a megtérítését. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a védő ugyanilyen tartalmú indítványt már az elsőfokú eljárásban is előterjesztett, azonban a katonai tanács ebben a kérdésben döntést nem hozott. A másodfokú katonai tanács azonban az elsőfokú bíróság hatáskörét nem vonhatja el ebben a tekintetben, mert az eljárás egyfokúvá válását eredményezné. Ezért a védő által előterjesztett indítvánnyal a Be.578.§-ában írt különleges eljárás keretében kell dönten.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése a Be.371.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2017. június 19.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete ... I.r. és ... II.r. vádlottak tekintetében jogerős és II.r. vádlott megrovása tekintetében végrehajtható.

Budapest, 2017. június 19.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül:
Iván Erika
bírószági ügyintéző